

PADOMES IETEIKUMS**(2018. gada 13. jūlijs)****par Spānijas 2018. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Spānija 2018. gada stabilitātes programmu**

(2018/C 320/08)

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 121. panta 2. punktu un 148. panta 4. punktu,

ņemot vērā Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 (1997. gada 7. jūlijs) par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu ⁽¹⁾ un jo īpaši tās 5. panta 2. punktu,ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1176/2011 (2011. gada 16. novembris) par to, kā novērst un koriģēt makroekonomisko nelīdzsvarotību ⁽²⁾, un jo īpaši tās 6. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta rezolūcijas,

ņemot vērā Eiropadomes secinājumus,

ņemot vērā Nodarbinātības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas un finanšu komitejas atzinumu,

ņemot vērā Sociālās aizsardzības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas politikas komitejas atzinumu,

tā kā:

- (1) Komisija 2017. gada 22. novembrī pieņēma gada izaugsmes pētījumu, tādējādi uzsākot 2018. gada Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgadu. Tajā pienācīgi ņēma vērā Eiropas sociālo tiesību pilāru, ko Eiropas Parlaments, Padome un Komisija pasludināja 2017. gada 17. novembrī. Gada izaugsmes pētījumā iekļautās prioritātes Eiropadome apstiprināja 2018. gada 22. martā. Komisija 2017. gada 22. novembrī uz Regulas (ES) Nr. 1176/2011 pamata pieņēma arī brīdināšanas mehānisma ziņojumu, kurā Spānija bija minēta to dalībvalstu vidū, par kurām tiks izstrādāts padziļināts pārskats. Tajā pašā dienā Komisija pieņēma arī ieteikumu "Padomes ieteikums par eurozonas ekonomikas politiku", kuru Eiropadome apstiprināja 2018. gada 22. martā. Padome ieteikumu par eurozonas ekonomikas politiku ⁽³⁾ ("eurozonai adresētais ieteikums") pieņēma 2018. gada 14. maijā.
- (2) Ņemot vērā to, ka Spānija ir dalībvalsts, kuras valūta ir euro, un ka ekonomiskajā un monetārajā savienībā ekonomikas ir savstarpēji cieši saistītas, Spānijai būtu jānodrošina, ka tiek pilnībā un laikus īstenots eurozonai adresētais ieteikums, kurš atspoguļots 1. un 3. ieteikumā turpmāk.
- (3) 2018. gada ziņojums par Spāniju tika publicēts 2018. gada 7. martā. Tajā tika izvērtēts, kā Spānija īstenojusi tai adresētos ieteikumus, ko Padome pieņēma 2017. gada 11. jūlijā ⁽⁴⁾, turpmākie pasākumi, kas veikti pēc tai adresētajiem ieteikumiem, kuri pieņemti iepriekšējos gados, un Spānijas progress virzībā uz stratēģijas "Eiropa 2020" valsts mērķu sasniegšanu. Tajā bija ietverts arī padziļināts pārskats, kurš veikts saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1176/2011 5. pantu un kura rezultāti arī tika publicēti 2018. gada 7. martā. No Komisijas veiktās analīzes tika secināts, ka Spānijā pastāv makroekonomikas nelīdzsvarotība. Liels gan publiskā, gan privātā sektora ārējais un iekšējais parāds augsta bezdarba līmeņa kontekstā joprojām rada neaizsargātību, kas sniedzas pāri valsts robežām. Ārējā līdzsvara atjaunošana ir pavirzījies uz priekšu, pateicoties kopš 2013. gada fiksētajam tekošā konta pārpalikumam, kura pamatā ir tirdzniecības rādītāju strukturāli uzlabojumi. Tomēr neto ārējās saistības

⁽¹⁾ OVL 209, 2.8.1997., 1. lpp.⁽²⁾ OVL 306, 23.11.2011., 25. lpp.⁽³⁾ OVC 179, 25.5.2018., 1. lpp.⁽⁴⁾ OVC 261, 9.8.2017., 1. lpp.

joprojām ir lielas. Privātā sektora parāda samazināšana arī ir pavirzījusies uz priekšu, un to sekmē labvēlīgi izaugsmes apstākļi, taču vēl joprojām ir nepieciešamība pēc aizņemto līdzekļu īpatsvara samazināšanas. Veselīgāka finanšu nozare veicina saimniecisko darbību. Neskatoties uz lielo nominālā IKP pieaugumu, vispārējās valdības parāda attiecība pret IKP samazinās tikai lēnām. Bezdarba līmenis ir turpinājis strauji samazināties, taču joprojām ir ļoti augsts, un lielā darba tirgus segmentācija kavē straujāku darba ražīguma pieaugumu. Pēc intensīvā reformu tempa laikposmā no 2012. līdz 2015. gadam progress ieteikumu īstenošanā ir kļuvis ierobežotāks. Pašreizējais ekonomikas stāvoklis paver iespējas veikt atlikušās reformas, kas nepieciešamas, lai Spānijas ekonomika kļūtu noturīgāka un lai palielinātu ražīguma pieaugumu.

- (4) Spānija šobrīd ir Stabilitātes un izaugsmes pakta preventīvajā daļā. 2018. gada stabilitātes programmā Spānija plāno līdz 2018. gadam novērst pārmērīgo deficītu atbilstīgi Padomes Lēmumam (ES) 2017/984, ar ko Spānijai pieprasa veikt pasākumus budžeta deficīta samazināšanai, kuru uzskata par nepieciešamu, lai novērstu pārmērīga budžeta deficīta situāciju⁽¹⁾. Tiek plānots, ka vispārējās valdības bilance turpinās uzlaboties un 2021. gadā sasniegs pārpalikumu 0,1 % apmērā no IKP. 2018. gada stabilitātes programmā ir iekļauti visi pasākumi, kas ietverti parlamentam 2018. gada 3. aprīlī iesniegtajā budžeta likumprojektā, kā arī līdz aprīļa beigām paziņotie papildu pasākumi. 2018. gada stabilitātes programmas darbības laikā netiek plānots sasniegt vidēja termiņa budžeta mērķi – līdzsvarotu budžeta stāvokli strukturālā izteiksmē. 2018. gada stabilitātes programmā prognozēts, ka valdības parāda attiecība pret IKP 2018. gadā samazināsies līdz 97,0 %, 2019. gadā – līdz 95,2 %, savukārt 2021. gadā – līdz 89,1 %. 2018. gada stabilitātes programmas makroekonomiskie pieņēmumi ir ticami. Plānotā nominālā deficīta mērķu sasniegšana kopumā joprojām ir atkarīga no labām ekonomikas attīstības perspektīvām un no tā, vai valdības izdevumi pieaugs mazāk nekā nominālais IKP. Ar fiskālo mērķu sasniegšanu saistītie riski attiecas gan uz lielāku ieņēmumu pieaugumu un izdevumu ierobežotāku pieaugumu, nekā Komisija paredz 2018. gada pavasara prognozē, gan uz to, ka var realizēties papildu iespējamās saistības.
- (5) Padome Lēmumā (ES) 2017/984 pieprasīja Spānijai līdz 2018. gadam novērst pārmērīga budžeta deficīta situāciju un jo īpaši samazināt vispārējās valdības budžeta deficītu 2016. gadā līdz 4,6 % no IKP, 2017. gadā – līdz 3,1 % no IKP un 2018. gadā – līdz 2,2 % no IKP. Pamatojoties uz Komisijas atjaunināto 2016. gada pavasara prognozi, šis vispārējās valdības bilances uzlabojums tika uzskatīts par atbilstošu strukturālās bilances pasliktinājumam par 0,4 % no IKP 2016. gadā un uzlabojumam par 0,5 % no IKP gan 2017., gan 2018. gadā. 2017. gadā Spānijas nominālais deficīts bija 3,1 % no IKP, kā noteikts Padomes Lēmumā (ES) 2017/984. Saskaņā ar Komisijas 2018. gada pavasara prognozi paredzams, ka nominālais deficīts 2018. gadā samazināsies līdz 2,6 % no IKP, kas par 0,4 % no IKP pārsniedz 2018. gada stabilitātes programmā paredzēto un Padomes noteikto nominālā deficīta mērķi. Salīdzinājumā ar 2018. gada stabilitātes programmu Komisijas 2018. gada pavasara prognozē ir paredzēts mazāks valdības ieņēmumu pieaugums un nedaudz lielāki izdevumi. Saskaņā ar Komisijas 2018. gada pavasara prognozi ir paredzams, ka, ņemot vērā deficītu palielinošos pasākumus, kas iekļauti parlamentam 3. aprīlī iesniegtajā 2018. gada budžeta likumprojektā, strukturālā bilancē 2018. gadā pasliktināsies par 0,3 % no IKP un tikai nedaudz uzlabosies 2019. gadā. Tādējādi nav paredzams, ka 2018. gadā tiks nodrošināts fiskālais stimuls un kumulatīvie pasākumi laikposmā no 2016. līdz 2018. gadam. Kaut gan ekonomikas ekspansija atbalsta deficīta samazināšanu, tā netiek izmantota, lai strukturāli stiprinātu publiskās finanses. Tādējādi Komisija atzinumā par atjaunināto Spānijas 2018. gada budžeta plāna projektu secina, ka plāns kopumā atbilst Stabilitātes un izaugsmes pakta noteikumiem, jo Komisijas 2018. gada pavasara prognozē ir paredzēts, ka pārmērīgais budžeta deficīts tiks savlaicīgi novērsts, taču ir ekspansīvs.
- (6) Ja tiks panākta savlaicīga un ilgtspējīga pārmērīgā deficīta novēršana, uz Spāniju 2019. gadā attieksies Stabilitātes un izaugsmes pakta preventīvā daļa un pārejas noteikums par parādu. Ņemot vērā to, ka Spānijas vispārējās valdības parāda attiecība pārsniedz 60 % no IKP un prognozētā pozitīvā izlaidis starpība ir 2,3 %, nominālajiem valdības neto primārajiem izdevumiem⁽²⁾ 2019. gadā būtu jāsamazinās vismaz par 0,3 %, kas atbilst strukturālajai korekcijai 1,0 % apmērā no IKP, kā noteikts kopīgi pieņemtajā prasību matricā saskaņā ar Stabilitātes un izaugsmes pakta. Tajā pašā laikā ir pazīmes, kas liecina, ka neizmantotā jauda ekonomikā ir novērtēta par zemu. Joprojām ir paredzams, ka 2019. gadā bezdarba līmenis Spānijā būs viens no visaugstākajiem visā Savienībā, kas radīs spiedienu uz algām, jo īpaši privātajā sektorā, savukārt ir sagaidāms, ka inflācija joprojām būs krietni

⁽¹⁾ OVL 148, 10.6.2017., 38. lpp.

⁽²⁾ Valdības neto primāros izdevumus veido kopējie valdības izdevumi, izņemot procentu izdevumus, izdevumus saistībā ar Savienības programmām, kas ir pilnībā izlīdzināti ar ieņēmumiem no Savienības fondiem, un nediskrecionāras izmaiņas saistībā ar bezdarbnieku pabalstu izdevumiem. Valsts finansētā bruto pamatkapitāla veidošanas līmenis ir izlīdzināts četru gadu laikposmā. Ir ņemti vērā tiesību aktos paredzētie diskrecionārie ieņēmumu pasākumi vai ieņēmumu palielinājumi. Vienreizēji pasākumi gan ieņēmumu, gan izdevumu jomā ir atskaitīti.

zemāka par 2 %. Tas norāda, ka darba tirgū turpināsies panīkums. Turklāt, pat ja Komisija novērtējumā par izlaides starpības ticamību atzīst, ka aplēses par izlaides starpību, kas balstītas uz kopīgi saskaņoto metodiku, nav ticamas, tiek norādīts uz diezgan daudzām ticamām aplēsēm par izlaides starpību attiecībā uz Spāniju. Pamatojoties uz iepriekš minēto, gada strukturālā korekcija 0,65 % apmērā no IKP, kas atbilst valdības neto primāro izdevumu maksimālajam pieauguma tempam 0,6 % apmērā, šķiet atbilstīga. Saskaņā ar Komisijas 2018. gada pavasara prognozi nemainīgas politikas apstākļos pastāv risks 2019. gadā būtiski novirzīties no prasītās fiskālās korekcijas. Turklāt netiek prognozēts, ka Spānijā 2019. gadā izpildīs pārejas noteikuma par parādu prasības. Kopumā Padome uzskata, ka Spānijai nepieciešams būt gatavai veikt papildu pasākumus, lai nodrošinātu atbilstību 2018. gadā, un ka no 2019. gada būtu jāveic pasākumi, kas vajadzīgi, lai ievērotu Stabilitātes un izaugsmes pakta noteikumus. Būtu prātīgi izmantot neparedzētos ieņēmumus, lai turpinātu samazināt vispārējās valdības parāda īpatsvaru.

- (7) Turklāt Lēmumā (ES) 2017/984 Padome pieprasīja Spānijai veikt pasākumus fiskālās sistēmas stiprināšanai nolūkā palielināt mehānismu automatiskumu, lai novērstu un koriģētu novirzes no fiskālajiem mērķiem, un stiprināt Likumā par stabilitāti iekļautā izdevumu noteikuma ietekmi uz fiskālo konsolidāciju. Tomēr 2018. gada stabilitātes programmā netiek ziņots par plāniem stiprināt iekšējo izdevumu noteikumu. Tāpat tajā netiek ziņots par pasākumiem, kuru mērķis ir tiesību aktos palielināt koriģējošo un preventīvo mehānismu automatiskumu. Padome ir arī pieprasījusi Spānijai veikt pasākumus, lai uzlabotu tās publiskā iepirkuma politikas satvaru. Spānija ir panākusi progresu, 2017. gada novembrī pieņemot jaunu likumu par publiskā sektora līgumiem. Tomēr jaunais tiesību akts var uzlabot publiskā iepirkuma efektivitāti un pārredzamību tikai tad, ja to ātri un vērienīgi īsteno, izveidojot jaunu pārvaldības struktūru un pastiprinot iepirkuma procedūru kontroles mehānismus visos pārvaldes līmeņos. Jaunajā valsts iepirkuma stratēģijā jo īpaši būtu jāprecizē, kādas *ex ante* un *ex post* pārbaudes jāveic jaunajām struktūrām. Valdība 2017. gada jūnijā uzdeva neatkarīgai fiskālajai iestādei veikt izdevumu pārskatīšanu attiecībā uz atsevišķām publiskā sektora subsīdijām. Komisija pārrauga šīs pārskatīšanas īstenošanu, ko paredzēts pabeigt 2019. gada sākumā.
- (8) Spānija savu 2018. gada valsts reformu programmu un 2018. gada stabilitātes programmu iesniedza 2018. gada 27. aprīlī. Lai ņemtu vērā abu programmu savstarpējo saistību, tās izvērtētas vienlaikus.
- (9) Attiecīgie šai valstij adresētie ieteikumi ir ņemti vērā, plānojot Eiropas strukturālos un investīciju fondus ("ESI fondi") 2014.–2020. gada plānošanas periodam. Kā paredzēts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1303/2013⁽¹⁾ 23. pantā, Komisija var pieprasīt dalībvalstij pārskatīt tās partnerības nolīgumu un attiecīgās programmas un ierosināt grozījumus, ja tas vajadzīgs, lai palīdzētu īstenot attiecīgos Padomes ieteikumus. Sīkāku informāciju par to, kā tā izmantotu minēto noteikumu, Komisija ir sniegusi norādēs par to, kā piemērojami pasākumi, kuri saista ESI fondu efektivitāti ar pareizu ekonomikas pārvaldību.
- (10) Spānijā nodarbinātības līmenis ir turpinājis stabili augt, un to ir veicinājusi iepriekšējo darba tirgus reformu un algu pieauguma ierobežošanas ietekme. Bezdarba līmenis turpina samazināties, taču tas joprojām krietni pārsniedz valsts pirmskrīzes līmeni un ir viens no augstākajiem Savienībā. Tas nozīmē, ka netiek izmantots ievērojams prasmju potenciāls, jo īpaši to jauniešu prasmju potenciāls, kuri ir bezdarbnieki. Samazinās tādu bezdarbnieku skaits, kuri ir bijuši bez darba vairāk nekā gadu, tomēr viņu īpatsvars joprojām ir 44,5 % no visu bezdarbnieku skaita. Spānija pieņēma politikas iniciatīvu kopumu ar mērķi paplašināt individuālo atbalstu ilgtermiņa bezdarbniekiem un palīdzēt jauniešiem ienākt darba tirgū un uzlabot viņu nodarbināmību, jo īpaši palielinot to jauniešu skaitu, kuri saņēma atbalstu no garantijas jauniešiem shēmas. Šo pasākumu efektivitāte ir atkarīga arī no reģionālo valsts nodarbinātības un sociālo dienestu spējas sniegt individualizētu atbalstu darba meklētājiem, kura uzlabojas, taču lēnām. Ir arī iespējas vairāk sadarboties ar darba devējiem, jo īpaši palielinot to brīvo darba vietu skaitu, ar kurām strādā nodarbinātības dienesti, un uzlabojot darba meklētāju profilēšanu un atbilstības nodrošināšanu darba devēju vajadzībām. Vienlaikus būtu jāturpina darbs, lai uzlabotu koordināciju starp nodarbinātības un sociālajiem dienestiem, – šajā ziņā 2017. gadā bijis vērojams neliels progress.

(1) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1303/2013 (2013. gada 17. decembris), ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu, Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un vispārīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1083/2006 (OV L 347, 20.12.2013., 320. lpp.).

- (11) To darbinieku īpatsvars, kuri strādā ar terminētu līgumu, ir viens no visaugstākajiem Savienībā, un galvenokārt ietver jauniešus un mazkvalificētus darba ņēmējus. Terminētie līgumi nereti ir īstermiņa, un tikai retos gadījumos pēc to beigām tiek noslēgts beztermiņa darba līgums. To plaša izmantošana, t. sk. nozarēs, kurās ir mazākas sezonālās vai cikliskas darbības svārstības, var bremzēt straujāku ražīguma pieaugumu un bieži ir saistīta ar mazākām tiesībām uz sociālajiem pabalstiem un lielākiem nabadzības riskiem. Lai gan pēdējos divos gados ir palielinājusies beztermiņa darba līgumu procentuālā daļa no neto nodarbinātības pieauguma, ir vajadzīga turpmāka rīcība, lai stimulētu pāreju no terminētiem līgumiem uz beztermiņa līgumiem. Darbā pieņemšanas stimulu sistēma joprojām ir sadrumstalota un nav pietiekami efektīvi vērsta uz beztermiņa darba līgumu veicināšanu. Spānija pieņēma plānu par to, kā samazināt nodarbinātības uz noteiktu laiku īpatsvaru publiskajā sektorā, taču tā īstenošana ir tikko sākusies un ir jāpaātrina, lai sasniegtu 2019. gadam noteikto 8 % mērķi. Pateicoties uzlabotām darba inspekciju spējām un efektivitātei cīņā pret terminētu līgumu ļaunprātīgu izmantošanu, arvien vairāk šādu darba līgumu tiek pārveidoti par beztermiņa darba līgumiem, taču šķiet, ka tas neattur darba devējus tos joprojām plaši izmantot. 2017. gada sākumā nodarbinātības kvalitātes apspriešanai tika sasaukta trīspusējā apaļā galda sanāksme, taču konkrēti priekšlikumi vēl nav pieņemti. Pēdējā laikā ir palielinājusies sociālo partneru iesaistīšanās politikas izstrādē, taču situāciju ir iespējams vēl vairāk uzlabot.
- (12) Ekonomikas izaugsme un darbavietu radīšana palīdz samazināt nabadzības un sociālās atstumtības riskam pakļauto cilvēku īpatsvaru, kas tomēr joprojām ir virs Savienības vidējā rādītāja, kā arī ienākumu nevienlīdzību. Nodarbinātu personu nabadzība ir īpaša problēma mājāsaimniecībās, kuru locekļi ir nodarbināti ar terminētiem vai nepilna laika līgumiem. Kaut gan bērnu nabadzības līmenis samazinās, tas joprojām ir ļoti augsts. Sociālo pārvedumu (izņemot pensijas) ietekme uz nabadzības samazināšanu ir zemāka par Savienības vidējo rādītāju un samazinās. Ienākumu garantijas shēmām ir raksturīgas lielas atšķirības attiecībā uz piekļuves nosacījumiem dažādos reģionos un daudzo valstu shēmu sadrumstalotība, jo šīs shēmas ir vērstas uz dažādām darba meklētāju grupām un tās pārvalda dažādas pārvaldes iestādes. Tāpēc daudzi cilvēki, kuriem ir vajadzīga palīdzība, nesaņem atbalstu. Vēl nav vienošanās par rīcības plānu pēc nesekmīgas pētījuma, kurā novērtēta valsts un reģionālo ienākumu garantijas shēmu efektivitāte. Universālu sociālo karšu sistēmas ieviešana padarītu sociālo pabalstu piešķiršanu pārredzamāku un atvieglotu līdzdalību ar tiem saistītos pasākumos iesaistīšanai darba tirgū, tomēr tā nenodrošinās tiešu risinājumu pašreizējo shēmu trūkumu novēršanai. Arī ģimenes pabalstu efektivitāte ir vāja un tvērums – nevienmērīgs. Spānijas pensiju sistēmai ir liela nozīme vecāka gadagājuma cilvēku dzīves kvalitātes saglabāšanā, un, pateicoties tai, viņi saskaras ar ievērojami mazāku nabadzības risku nekā jaunākās paaudzes. Attiecībā pret algām pašreizējās pensijas ir vienas no visaugstākajām Savienībā. Prognozes 2018. gada ziņojumā par novecošanu un ziņojumā par pensiju pietiekamību ⁽¹⁾ norāda, ka 2011. un 2013. gada reformas ir palīdzējušas ilgtermiņā nodrošināt pensiju ilgtspējību un relatīvo pietiekamību. Tomēr 2018. gada budžeta projekta pieņemšanas laikā ierosinātie pensiju palielinājumi un ilgtspējības faktora atlikšana liek apšaubīt apņēmību īstenot šīs reformas. Vienlaikus minētie pasākumi nerisina galveno problēmu attiecībā uz nākotnes pensionāru ienākumu pietiekamību, kas drīzāk ir saistīta ar augstu bezdarba līmeni un darba tirgus segmentāciju.
- (13) Spānijas uzņēmumu inovācijas spējas trūkumu novēršana varētu uzlabot to ražīgumu. Inovācijas rezultātus un ražīguma pieaugumu mazina nemainīgi pieticīgās investīcijas pētniecībā un izstrādē, tādēļ ir ļoti maz ticams, ka tiks sasniegts stratēģijas “Eiropa 2020” nacionālais pētniecības un izstrādes intensitātes mērķis – 2 %. Šo tendenci pastiprina zema un krītošais valsts budžeta izpildes līmenis pētniecības un izstrādes jomā. Lai gan valsts pētniecības un inovācijas politikas pārvaldība tiek racionalizēta, daļēji ar jaunās Valsts pētniecības aģentūras palīdzību, politikas izstrādes, īstenošanas un novērtēšanas koordinācija valsts un reģionālajā līmenī joprojām ir vāja. Pilnveidojot novērtēšanas kultūru, lai sistemātiski novērtētu atbalsta programmu un politikas virzienu efektivitāti, varētu stratēģiski mācīties un veidot sinerģiju starp dažādiem pārvaldes līmeņiem.
- (14) Spānijas uzņēmumu ierobežotās spējas inovācijas jomā ir skaidrojamas arī ar prasmju neatbilstību, kas negatīvi ietekmē ražīguma pieauguma ilgtermiņa potenciālu. Spānijas darbavietās ir plaši izplatīta pārāk zema un pārāk augsta kvalifikācija. Kaut gan pēdējos desmit gados situācija ievērojami uzlabojusies, izglītības priekšlaicīgas pamešanas rādītāji krietni pārsniedz Savienības vidējo rādītāju. Tāpat kā izglītības rezultāti tie dažādos reģionos ievērojami atšķiras un var ietekmēt vienlīdzīgas iespējas. Programmām, kuru mērķis ir novērst šīs atšķirības, līdz šim ir bijusi tikai ierobežota ietekme. Valsts sociālais un politiskais pakts par izglītību, kura mērķis ir padziļināti reformēt izglītības sistēmu, joprojām ir sarunu posmā. Tikmēr skolotāju profesionālā attīstība ir jāatbalsta, samazinot terminēto līgumu apjomu un palielinot resursus viņu apmācībai. Vienlaikus augstāko izglītību ieguvušie jo īpaši saskaras ar grūtībām darba tirgū atrast piemērotu, stabilu darbu. Ciešāka sadarbība starp

⁽¹⁾ Eiropas Komisija (2018. gads), 2018. gada ziņojums par pensiju pietiekamību: pašreizējo un turpmāko ienākumu adekvātums vecumdienās ES, I sējums un II sējums, kopīgs ziņojums, ko sagatavoja Sociālās aizsardzības komiteja un Eiropas Komisija (EMPL ĢD), Eiropas Savienības Publikāciju birojs, Luksemburga, 2018. gads.

izglītības iestādēm un uzņēmumiem varētu veicināt skolas beigušo jauniešu piekļuvi darba tirgum, vienlaikus nodrošinot uzņēmumiem inovācijas spēju uzlabošanai vajadzīgās prasmes. Šajā kontekstā priekšlikumā par jaunu valsts digitālo stratēģiju ir atzīta nepieciešamība uzlabot digitālās prasmes. Problēmas ir saistītas ar informācijas un komunikācijas tehnoloģiju speciālistu mazo skaitu, kā arī ar izglītības sistēmas nozīmes palielināšanu digitālo prasmju uzlabošanā. Arī digitālo prasmju profesionālā pārkvalifikācija nodrošinātu Spānijas uzņēmumiem iespēju joprojām būt konkurētspējīgiem ekonomikā, kas kļūst arvien digitalizētāka.

- (15) Arī uzņēmējdarbības vides regulējuma atšķirības ļoti sekmē to, ka ražīguma izaugsme joprojām ir zema. Pašreizējā kontekstā uzņēmējdarbības vides regulējuma atšķirības un ierobežojumi veicina to, ka uzņēmumi joprojām ir lieli, samazina uzņēmumu un darba ņēmēju ģeogrāfisko mobilitāti un ierobežo ražīguma pieaugumu. Tirgus vienotības likums, kura mērķis bija risināt šo problēmu, ir īstenots tikai daļēji. Ir jāuzlabo minētā likuma īstenošanas uzraudzība reģionālā un vietējā līmenī, un jāstiprina nozaru konferenču nozīme. Ar minēto likumu tika ieviests princips, ka atbilstība konkrētām prasībām vienā teritorijas daļā ļautu uzņēmumiem darboties visā teritorijā. Vairākos spriedumos, kas publicēti 2017. gadā, Konstitucionālā tiesa lēma, ka šis princips nav spēkā, ja nepastāv kopīgi vai līdzvērtīgi minimālie standarti attiecībā uz piekļuvi saimnieciskai darbībai vai uz tās veikšanu. Ņemot vērā minētos spriedumus, konsekventu kopēju vai līdzvērtīgu standartu noteikšana visā teritorijā varētu veicināt minētā likuma mērķu sasniegšanu. Turklāt visos īstenošanas posmos būtu jāuzlabo sadarbība starp dažādiem pārvaldes līmeņiem, lai efektīvāk risinātu sadrumstalotības nelabvēlīgo ietekmi uz uzņēmumiem. Būtu jāpaātrina Labāka regulējuma komitejas darbs; minētā komiteja tika izveidota, lai nodrošinātu tiesību aktu atbilstību Savienībā *acquis* pakalpojumu jomā. 2017. gada janvārī pieņemtajā tiesību aktu kopumā pakalpojumu jomā tika arī uzsvērti ierobežojumi, kas skar konkrētas reglamentētās profesijas, piemēram, būvziniešus un arhitektus, un līdz šim nav veikti konkrēti pasākumi to novēršanai.
- (16) Kopumā iestāžu kvalitātes uzlabošana varētu palielināt uzticēšanos Spānijas ekonomikā un palielināt ieguvumu no pasākumiem, kas pieņemti ražīguma pieauguma palielināšanai. Ir panākts progress attiecībā uz partiju finansējuma pārredzamību, aktīvu atklāšanu un interešu konfliktiem. Progress cīņā pret korupciju ir nodrošinājis priekšrocības arī uzņēmējdarbības vidē, lai gan problēmas šajā jomā ir joprojām. Arī pilsoņu un uzņēmumu uztvere par tiesu sistēmas neatkarību ir uzlabojusies. Tiek veikti pasākumi, lai vēl vairāk uzlabotu tiesu sistēmas efektivitāti, un tie būtu jāturpina. Lai gan šajā plašajā jomā ir panākts neliels progress, joprojām grūti sokas ar uzticēšanās veicināšanu iestādēm visos pārvaldes līmeņos.
- (17) Transporta, enerģētikas un ūdensapgādes infrastruktūras turpmāka uzlabošana veicinātu teritoriālo kohēziju, labāku integrāciju kopējā tirgū un ražīguma pieaugumu. Transporta un enerģotiklu pārrobežu savienojumiem, kā arī ūdensapgādes infrastruktūrai trūkst investīciju. Varētu labāk izmantot pasažieru un kravas pārvadājumu dzelzceļa infrastruktūru. Atšķirīgais sliežu ceļa platums Spānijā, Portugālē un Francijā ir būtisks šķērslis labākai dzelzceļa savienojamībai, lai gan nesen ir pabeigti jauni posmi, kur izmantots starptautiski izplatītākais standarta sliežu ceļa platums. Trūkumi ir konstatēti arī kravas pārvadājumu dzelzceļa tīklu savienojumos starp galvenajām ostām Atlantijas okeāna un Vidusjūras piekrastē, kā arī sauszemes industriālajās zonās. Nepietiekama savienojamība arī kavē ciešāku integrāciju Savienības elektroenerģijas un gāzes tirgos. Ir vajadzīgas turpmākas investīcijas infrastruktūrā, lai uzlabotu ūdens resursu apsaimniekošanu (piemēram, notekūdeņu attīrīšanu), samazinātu noplūdi tīklos un uzlabotu ūdens apgādi. Tādējādi ieguvēja būtu Spānijas vide, ekonomika un sabiedrība.
- (18) Komisija 2018. gada Eiropas pusgada ietvaros ir veikusi Spānijas ekonomikas politikas visaptverošu analīzi un publicējusi to 2018. gada ziņojumā par šo valsti. Tā ir arī novērtējusi 2018. gada stabilitātes programmu, 2018. gada valsts reformu programmu un to, kā īstenoti Spānijai iepriekšējos gados adresētie ieteikumi. Komisija ņēma vērā ne tikai programmu lietderību ilgtspējīgas fiskālās un sociālekonomiskās politikas nodrošināšanā Spānijā, bet arī to, cik lielā mērā tās atbilst Savienības noteikumiem un norādēm, ņemot vērā vajadzību nostiprināt Savienības vispārējo ekonomikas pārvaldību, turpmākajos valsts lēmumos nodrošinot Savienības līmeņa ieguldījumu.
- (19) Ņemot vērā šo novērtējumu, Padome ir izskatījusi 2018. gada stabilitātes programmu, un tās atzinums ⁽¹⁾ ir atspoguļots jo īpaši 1. ieteikumā turpmāk.

(1) Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1466/97 5. panta 2. punktu.

- (20) Ņemot vērā Komisijas padziļināto pārskatu un šo novērtējumu, Padome ir izskatījusi 2018. gada valsts reformu programmu un 2018. gada stabilitātes programmu. Tās ieteikumi saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1176/2011 6. pantu ir atspoguļoti 1.–3. ieteikumā,

AR ŠO IESAKA Spānijai 2018. un 2019. gadā rīkoties šādi.

1. Nodrošināt atbilstību Padomes Lēmumam (ES) 2017/984, ar ko pieprasa veikt pasākumus saskaņā ar pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru, t. sk. pasākumus, kuru mērķis ir stiprināt fiskālo sistēmu un publiskā iepirkuma politikas satvaru visos pārvaldes līmeņos. Pēc tam nodrošināt, ka valdības primāro neto izdevumu nominālā pieauguma temps 2019. gadā nepārsniedz 0,6 %, kas atbilst gada strukturālajai korekcijai 0,65 % apmērā no IKP. Izmantot neplānotos ieņēmumus, lai ātrāk samazinātu vispārējās valdības parāda attiecību.
2. Nodrošināt, lai nodarbinātības un sociālajiem dienestiem būtu spēja sniegt efektīvu atbalstu darba meklētājiem, t. sk. uzlabojot sadarbību ar darba devējiem. Veicināt pāreju uz beztermiņa darba līgumiem. Uzlabot atbalstu ģimenēm un palielināt ienākumu garantiju shēmu efektivitāti, risinot tvēruma trūkumus, vienkāršojot valsts shēmu sistēmu un samazinot reģionālo shēmu pieejamības atšķirības. Samazināt izglītības priekšlaicīgas pamešanas gadījumu skaitu un izglītības rezultātu atšķirības reģionos, jo īpaši uzlabojot atbalstu izglītojamajiem un mācībspēkiem.
3. Palielināt publiskās investīcijas pētniecībā un inovācijā un sistemātiski veikt atbalsta politikas novērtēšanu šajās jomās, lai nodrošinātu tās efektivitāti. Palielināt sadarbību starp izglītības iestādēm un uzņēmumiem, lai mazinātu pašreizējo prasmju neatbilstību. Turpināt Likuma par tirgus vienotību īstenošanu, nodrošinot, ka visos pārvaldes līmeņos noteikumi, kas reglamentē piekļuvi saimnieciskajai darbībai un tās veikšanu, jo īpaši attiecībā uz pakalpojumiem, ir saskaņā ar minētā likuma principiem, un uzlabojot sadarbību starp pārvaldes iestādēm.

Briselē, 2018. gada 13. jūlijā

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs
H. LÖGER